

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-500 2, 4, 10 IR 12
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-5169, LIETUVOS
RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-500 2, 4, 10 IR 12
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-5174, LIETUVOS
RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 310 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-5171 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ
NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 127 IR 346 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIIP-5170“ PROJEKTO
(TAP NR. 20-1880(2); TAIS NR. 20-13541(3))**

2020-11-13 Nr. NV-3109

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių V. Vingrienės, A. Gedvilienės, P. Saudargo, S. Gentvilo, L. Balsio, D. Šakalienės pateiktų įstatymų projektų:

- nepritarti Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo (toliau – GGAĮ) Nr. VIII-500 2, 4, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo **projektams Nr. XIIP-5169, Nr. XIIP-5174**, kuriais siūloma:
  - išplėsti verslinių gyvūnų augintinių veisimo sąvoką, papildant ją patinų naudojimu veisimui;
  - numatyti, kad žiauriu elgesiu su gyvūnu laikoma veterinarijos paslaugų teikėjo nepranešimas Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (toliau – VMVT) ar teisėsaugos institucijoms apie asmenis, piktybiškai pažeidžiančius gyvūnų gerovės reikalavimus;
  - numatyti prievolę gyvūnų augintinių savininkams ir veisėjams pateikti visą reikalingą informaciją apie gyvūną, siekiant išsiaiškinti galimą nusikaltimą ir kaip galima greičiau padėti kenčiantiems gyvūnams;
  - griežčiau reglamentuoti gyvūnų augintinių veisimo taisykles, kuriose numatoma, kad perduodant gyvūną augintinį kitam savininkui bei veisiant gyvūnus, jie visi privalo būti paženklinami ir registruojami Gyvūnų augintinių registro duomenų bazėje;
  - uždrausti lauko prekybą ir prekybą turgavietėse gyvūnais augintiniais;
- nepritarti Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 310 straipsnio pakeitimo įstatymo **projektui Nr. XIIP-5171**, kuriuo siūloma papildyti nuostatas, reglamentuojančias žiaurų elgesį su gyvūnais, numatant atsakomybę asmeniui, kuris nuslėpė tokį elgesį, ir aplaidžiai vykdantiems kontrolę;
- pritarti Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 127 ir 346 straipsnių pakeitimo įstatymo **projektu Nr. XIIP-5170** siūlomam 346 str. pakeitimui – atsisakyti įspėjimo, kaip administracinės nuobaudos formos, tačiau nepritarti kitoms siūlomoms nuostatoms:
  - papildyti ANK 127 str. „Neteisėtas vertimasis komercine, ūkine, finansine, ar profesine veikla“, įtraukiant neteisėtą gyvūnų veisimą;
  - papildyti ANK 127 str., už jame nustatytus administracinius nusižengimus skiriant ir priemonių bei veisimui naudojamų gyvūnų, jų jauniklių konfiskavimą.

3. Dabartinė situacija: įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose pažymima, kad jų rengimą paskatino paviešinti didelio masto žiauraus elgesio su gyvūnais atvejai, atskleidę sisteminės spragas gyvūnų teisių apsaugos sistemoje, kaip institucinis nebendradarbiavimas, atsakomybės už nusižengimą išvengimas, korupcija, gyvūnų globėjų veikimo galimybių ribojimas bei nelegalaus gyvūnų veisimo ir platinimo verslo egzistavimas.

4. Projekto esmė: siūloma:

- **nepritarti** GGAĮ projektams dėl šių priežasčių:
  - dabartinė verslinio gyvūnų augintinių veisimo sąvokos apibrėžtis nenustato, kad dauginimas apima tik patelių naudojimą, todėl nėra pagrindo patinų naudojimą veisimui nepriskirti prie gyvūnų augintinių veisimo veiklos;
  - veterinarijos paslaugų teikėjo nepranešimas VMVT ar teisėsaugos institucijoms apie asmenis, piktybiškai pažeidžiančius gyvūnų gerovės reikalavimus (teisės pažeidimą) galėtų būti vertinamas kaip nepriimtina ir baudžiama veika (prilyginta žiauriam elgesiui su gyvūnais), galinti sukelti neigiamas teises pasekmes tik tuo atveju, jeigu pareiga pranešti būtų aiškiai įtvirtinta įstatymo lygmeniu, aiškiai apibrėžti subjektai (šiuo metu įstatymuose veterinarijos paslaugų teikėjo sąvoka nėra apibrėžiama), kuriems taikoma ši pareiga, ir pareigos įgyvendinimo esminės nuostatos (įskaitant terminus), nenurodomi ir nepagrindžiami kriterijai, kuriais turėtų vadovautis veterinarijos paslaugų teikėjas, sprendamas dėl „piktybiškai“ pažeidžiamų gyvūnų gerovės reikalavimų;
  - siūlymas papildyti keičiamo įstatymo nuostatas nauju punktu nustatant, kad žiauriu elgesiu su gyvūnais, jų kankinimu turėtų būti laikomas „gyvūnų veisimas nesilaikant teisės aktuose nustatytų reikalavimų“ yra perteklinis ir nesuderintas su esamu reglamentavimu, kadangi GGAĮ jau yra nustatyta, kad žiauriu elgesiu su gyvūnu, jo kankinimu laikomas veisimas, sukeliant žalingas pasekmes gyvūnų sveikatai ir gerovei;
  - siūlymas papildyti įstatymą nauju punktu nustatant, kad žiauriu elgesiu su gyvūnais, jų kankinimu turėtų būti laikomas „informacijos apie gyvūnų gerovę, sveikatingumą, gyvūno buvimo vietą ar kitos reikalingos informacijos nesuteikimas įstatymo vykdymą kontroliuojančių institucijų pareigūnams“ yra nepagrįstas, siūlomų reglamentuoti santykių subjektas, kuriam turi būti taikoma šios informacijos pateikimo pareiga, neaiškus. Informacijos nepateikimas, kai dėl to neatsiranda reali žala gyvūnui, savaime neturėtų būti laikomas žiauriu elgesiu, o turėtų būti laikomas tik savarankiškos pareigos pateikti atitinkamą informaciją, nevykdymu, todėl atsakomybės už šios pareigos nesilaikymą nustatymo ar neigiamų pasekmių peržiūrėjimo klausimas turėtų būti sprendžiamas atskirai nuo atsakomybės už patį žiaurų elgesį;
  - nepagrįstas ir neįmanomas reikalavimas suženklinti visus (t. y. visų rūšių ir visus individus) veisimui naudojamus gyvūnus augintinius, užregistruoti juos Gyvūnų augintinių registre, praktinis įgyvendinimas ir jo reikalingumas, kadangi gyvūnai augintiniai yra ne tik šunys, katės ar šešukai, bet visi estetiniams, bendravimo poreikiams tenkinti laikomi gyvūnai. Taip pat nepagrindžiamas reikalavimas visus mikroschema suženklintus veisimui naudojamus gyvūnus augintinius Gyvūnų augintinių registre užregistruoti „<...su teisės aktu nustatyta tvarka išduota veterinarijos gydytojo sveikatingumo pažyma...>“ reikalingumas ir tikslingumas, ypač atsižvelgiant į tai, kad šios pažymos reikėtų registruojant veisimui naudojamus ne tik šunis, kates ar šeškus, bet ir kitų rūšių gyvūnus. GGAĮ nuostatos įpareigoja registruoti ir ženklinti perduodamus kates, šunis, šeškus, todėl reikalavimas, kad gyvūnų augintinių veisėjai „<...> kas pusmetį teikia informaciją apie visus veisimui naudojamus bei išveistus gyvūnus.“, neproporcingas, nepagrįstas ir perteklinis;
  - siūlymas įtvirtinti gyvūnų augintinių lauko prekybos ir prekybos turgavietėse draudimą neargumentuotas, neproporcingas siekiamų tikslų požiūriu, suvaržytų galimybes teisėtai gyvūnus augintinius veisiantiems asmenims juos realizuoti. Siūlomas reglamentavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintų teisėkūros proporcingumo ir efektyvumo principų;

- **nepritarti** BK projektui dėl šių priežasčių:
  - siūlymas nustatyti baudžiamąją atsakomybę už žiaurų elgesį su gyvūnais ir tam asmeniui, kuris nuslėpė tokį elgesį, nepagrįstas, nes BK jau numatyta tokia atsakomybė už iš anksto pažadėtą nusikalstamos veikos ar su jos padarymu susijusių įrankių, priemonių slėpimą. Atsižvelgiant į tai, šiuo projektu nėra įvertintos baudžiamojo įstatymo nuostatos, susijusios su bendrininkavimo instituto teisiniu reguliavimu;
  - BK projektu siūloma formuluotė sistemiškai nedera su BK 237 str., nustatančiu baudžiamąją atsakomybę už nusikaltimo ar nusikaltimą padariusio asmens slėpimą, ir su BK 238 str., kuriame numatyta baudžiamoji atsakomybė už nepranešimą apie labai sunkų nusikaltimą. Baudžiamosios atsakomybės nustatymas už atskirų, mažesnio pavojingumo veikų (pvz., nesunkių) slėpimą arba nepranešimą apie jas nesant išankstinio susitarimo būtų vertintinas kaip neproporcingas, neadekvačiai praplečiantis baudžiamosios atsakomybės taikymo ribas ir neatitinkantis baudžiamosios teisės, kaip kraštutinės priemonės, principo įgyvendinimo;
- **pritarti** ANK projektu siūlomam 346 str. pakeitimui – atsisakyti įspėjimo, kaip administracinės nuobaudos formos, tačiau **nepritarti** kitoms siūlomoms nuostatoms dėl šių priežasčių:
  - ANK 127 str. įtvirtinta administracinė atsakomybė ne tik už vertimąsi komercine, ūkine, finansine ar profesine veikla neturint licencijos (leidimo) veiklai, kuriai reikalinga licencija, bet ir už vertimąsi komercine, ūkine, finansine ar profesine veikla kitokiu neteisėtu būdu. Šiame ANK straipsnyje nėra įvardijamos konkrečios komercinės, ūkinės, finansinės ar profesinės veiklos. GGAĮ įstatyme nustatyta, kad gyvūnų augintinių veisėju laikomas asmuo, turintis VMVT išduotą leidimą veisti gyvūnus augintinius verslo tikslais, taigi, gyvūnų augintinių veisimas yra komercinė veikla. Taip pat GGAĮ įtvirtinta, kad gyvūnų augintinių veisimui reikalingas veterinarinis patvirtinimas, todėl neteisėtas (neturint veterinarinio patvirtinimo) vertimasis gyvūnų augintinių veisimu užtraukia administracinę atsakomybę pagal ANK 127 str. Be to, vadovaujantis ANK 127 str., privalomas pagamintos produkcijos, įrankių, žaliavos ir iš šios veiklos gautų pajamų konfiskavimas, t. y. tais atvejais, kai gyvūnai veisiami neteisėtai, išveistus gyvūnų jauniklius ir suaugusius gyvūnus privaloma konfiskuoti.

5. Derinimas – suderinta be pastabų su Finansų ministerija, atsižvelgta į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Vidaus reikalų, Teisingumo ministerijų pateiktas pastabas. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė buvo pateikusi tikslinamojo, redakcinio pobūdžio pastabas bei pasiūlymus pirminiam Projektui, tačiau, 2020-11-12 ŽŪM pakartotinai pateikė Projektą, kuris patikslintas ir suderintas darbo tvarka su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe (papildomų pastabų neturi).

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – aptarus Projektą tarpinstituciniame pasitarime, siūlytina jį svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt

